

State of nature in the EU
Results from reporting under the nature directives 2013-2018

ISSN 1977-8449

EU:n lintudirektiivin raportointi 2013- 2018

Markku Mikkola-Roos
Suomen ympäristökeskus
Lintulaskijoiden etätapaaminen
13.2.2021

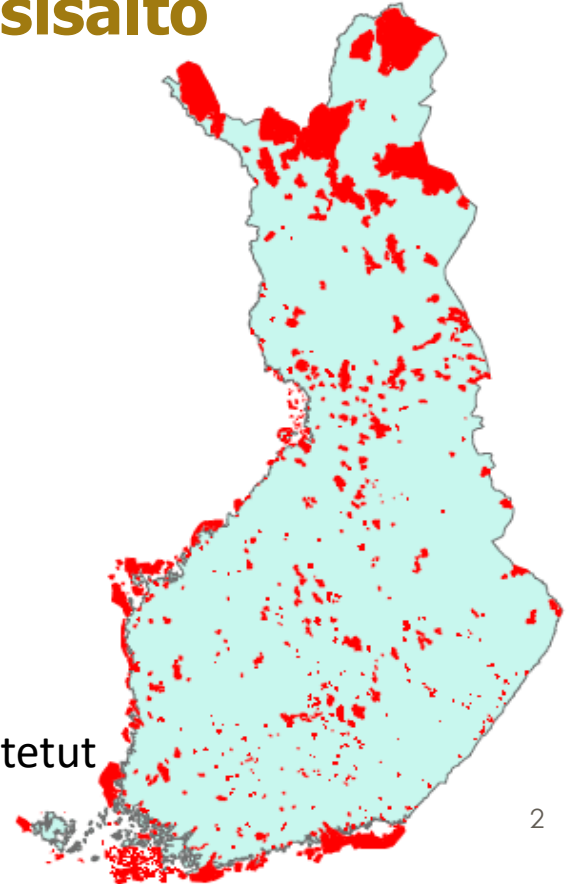

Lintudirektiivin art. 12 raportin sisältö

- Yhteensä 282 taksonia, joista
- 248 pesiviä, 11 talvehtivia ja 23 läpimuuttavia

Pesivistä:

- Yleistiedot
- Populaatiokoko ja trendit
- Esiintymis- ja levinneisyyskartat
- Levinneisyysalueen koko ja trendit
- Suojelusuunnitelmat
- Paineet ja uhat
- Natura 2000 -alueiden tiedot (SPA-alueet) ja toteutetut suojelutoimet ns. Natura-lajeista (119 kpl)
- Riistalajien vuosittaiset saalistiedot

Raportoinnissa käytetyt aineistot

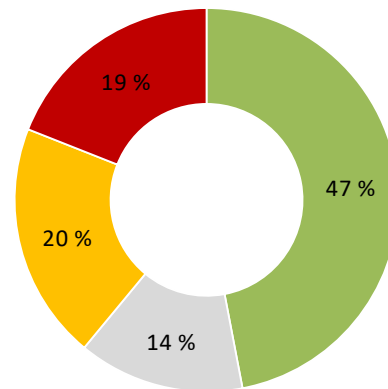
- Vakiolinjat (LUOMUS)
- Lintuatlakset (LUOMUS)
- Petolintuseuranta (LUOMUS, MH)
- Luonnonsuojelualueiden pesimälinnuston laskennat (MH)
- Vesilintuseuranta (Luke, LUOMUS)
- Saaristolintuseuranta (MH, LUOMUS, SYKE)
- Riista- ja peltokolmiolaskennat (Luke)
- Tärkeiden lintualueiden (IBA) pesimäaikaiset laskennat (BirdLife Suomi)
- Talvilintulaskennat (LUOMUS)
- Havaintoarkistot mm. Tiira, katsaukset uhanalaisten ja harvalukuisten lajien esiintymiseen (BirdLife Suomi)

Lintutyöryhmä

- Aleksi Lehikoinen (LUOMUS) pj, Antti Below (MH), Toni Laaksonen (TY), Teemu Lehtiniemi (BirdLife Suomi), Markku Mikkola-Roos (SYKE) koordinaattori, Jorma Pessa (PPOELY), Ari Rajasärkkä (MH), Päivi Sirkiä (LUOMUS) , Juha Tiainen, Jari Valkama (LUOMUS)
- Aili Jukarainen (SYKE) työryhmän sihteeri
- Raportointiin osallistuvat lisäksi Pekka Rusanen (SYKE) sekä Heidi Björklund ja Kalle Meller (LUOMUS)

Lintukantojen tila EU:n tasolla

- EU:n alueella esiintyvistä 463 lintulajista puolella (47 %) tilanne on suotuisa eli niiden kannan koot ovat riittävän suuria ja kehityssuunta on kasvava tai vakaa.
- Vastaavasti 39 % lajeista tilanne on huono.
- Kokonaisuutena lintujen tila huononi, sillä suotuisan tilan omaavien lajien määrä pieneni 5 % ja huonossa tilassa olevien lajien määrä kasvoi 7 % vuosien 2007-2012 tilanteeseen verrattuna.

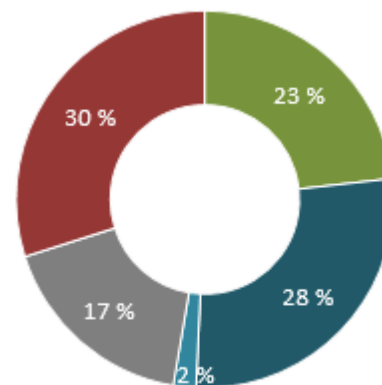

■ Hyvä ■ Ei tiedossa ■ Riittämätön ■ Huono

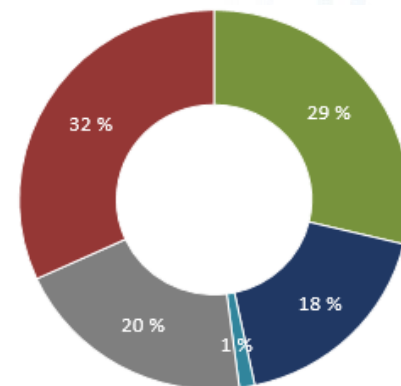
Lintukantojen kehityssuunnat EU:n tasolla

- Pesimälajeista peräti 30 % kannan kehityssuunta on ollut laskeva vuosina 2007-2018. Tilanne oli sama myös edellisellä raportointikaudella.
- Huolestuttavaa on myös se, että erityisiä suojelutoimia vaativien lajien (liite 1) tilanne heikkeni. Sama heikkenevä kehitys koski myös riistalajeja.

Lyhyt aikaväli (12 vuotta)

Pitkä aikaväli (38 vuotta)

■ Kasvussa ■ Vakaa ■ Vaihtelevat ■ Ei tiedossa ■ Vähennemässä

Voittajia ja häviäjiä

- EU:n mittakaavassa runsastuvia lajeja ovat mm. jalohaikara, kurki, merikotka, isohaarahaukka, kuningaskalastaja ja lunni. Nämä lajit ovat hyötäneet aktiivisista suojelutoimista ja myös ilmaston lämpenemisestä.
- EU:n tasolla taantuvia lajeja ovat mm. tervapääsky ja haarapääsky, jotka kärsivät hyönteiskadosta. Pyy ja hömötiainen kärsivät voimaperäisestä metsänkäsittelystä.

Uhkatekijät

Pesimälajien suurimpana uhkatekijänä EU:n alueella on maatalous. Kiuru on taantunut jyrkästi koko EU:n alueella ja peltosirkku on katoamassa Suomesta. Suomessa maatalousympäristöön erikoistuneiden lintulajien keskimääräinen runsaus on lähes puolittunut 1980-luvun alusta.

Suomessa suuri uhka on metsätalous. Suomessa taantuvat erityisesti paikkalinnut, jotka ovat koko vuodenkierron ajan riippuvaisia metsästä.

Muutolla levähtävien ja talvehtivien lintujen suurin uhka on lajien hyväksikäyttö eli laitton tappaminen ja metsästys. Pelkästään EU:n alueella metsästetään vuosittain 52 miljoonaa lintuyksilöä.

Linkit ja julkaisut

- <https://www.eea.europa.eu/themes/biodiversity/state-of-nature-in-the-eu/article-12-national-summary-dashboards>
- <https://nature-art12.eionet.europa.eu/article12/>
- Lehikoinen, A. ym. 2019: Suomen lintujen pesimäkantojen koot. – Linnut-vuosikirja 2018: 38-45
- Below, A. ym. 2019: Saaristolintujen kannankehitys 1980-2018. Linnut-vuosikirja 2018: 56-67
- Laaksonen, T. ym. 2019: Sisävesien vesilintujen kannanvaihtelut 1986-2018. -Linnut-vuosikirja 2018: 46-055

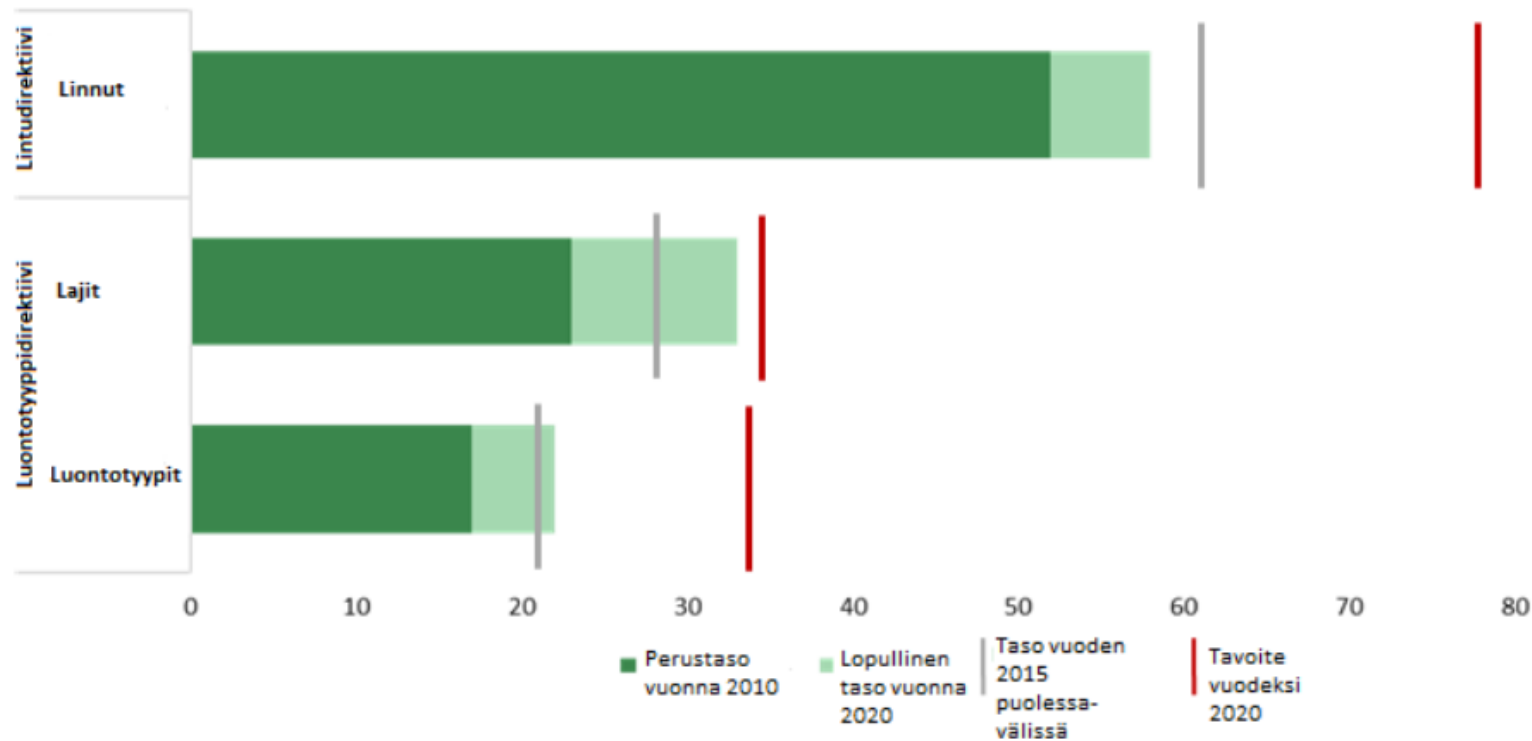

Euroopan Unionin biodiversiteettistrategia

- EU strategian ja toimintasuunnitelman kansainvälisten tavoitteiden päätavoitteena vuoteen 2020 mennessä oli:
”Luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen pysäyttäminen vuoteen 2020 mennessä.”
- Lintu- ja luontodirektiivin toimeenpanoa koskeva tavoite 1:
 - Suojelutasoltaan suotuisia tai suojelutasoaan nostaneita luontodirektiivin lajeja tulee olla 50 % enemmän ja luontotyyppejä 100 % enemmän
 - Turvattuina tai tilaansa parantaneita lintudirektiivin lajeja tulee olla 50 % enemmän

Kaavio 8: Edistyminen tavoitteessa 1 (prosentteina arvioinneista)

Huom. Kukin pylväs edustaa niiden arviointien prosenttiosuutta, jotka osoittavat hyvää tai kohentunutta tilaa.

Kiitos!